

Maijers wil peloton

Het Delftse lectoraat Integrale Voedsel- en Productieketens heeft zichzelf verschillende doelen opgelegd. Ze wil bijvoorbeeld dat ondernemers de hogeschool erkennen als kennisbieder op dit gebied en met onderzoeksvragen komen.

“V

raagsturing voorop”, zegt

Woody Maijers (40), lector Integrale Voedsel- en Productieketens bij Hogeschool Inholland. Markt en maatschappij vormen voor hem het kompas, net als voor de 18 andere lectoren bij Inholland. Zo'n lectoraat moet aanslaan en het moet relevant zijn. En klanten moeten weten dat Inholland Delft over specifieke ketenkennis beschikt.

Het lectoraat gaat over een voor Delft essentieel onderdeel, benadrukt Maijers. “Op dit thema willen we ons verder professionaliseren.” Tijdens zijn inauguratie, donderdag 7 oktober, vertelde hij over de voordelen van ketensamenwerking in de agribusiness, de doelstellingen van het lectoraat en het onderzoeksveld. Inholland hoopt dan dat de maat-

schappij met kennisvragen komt waarmee studenten van de hogeschool “op professionele wijze” aan de slag kunnen. De ondernemende hogeschool wil concurrerende tarieven hanteren voor de inzet van het lectoraat en projectgroepen vanuit die hogeschool.

Pr

De vragen moeten komen vanuit de agribusiness, zo breed mogelijk, en in eerste instantie bij voorkeur vanuit de tuinbouw en sierteelt. Daar wil Maijers zich in elk geval de eerste jaren op concentreren. En dan niet de grote bedrijven, maar het midden- en kleinbedrijf. “En niet de koplopers, de vijftig meest innovatieve bedrijven, maar het peloton.”

FOTO: TON VAN DEN BORN

◀ *Lector Woody Majers in de mediatheek: "Je zult je ten opzichte van andere kennisaanbieders moeten onderscheiden"*

Lectoraten geëvalueerd

De lectoraten, sinds 2001 in het hbo, zouden eraan moeten bijdragen dat het hbo permanent 'een levendige kweekvijver' voor innovatie wordt. Belangrijk voor de positie van Nederland als kennisbolwerk. Zo is Inholland in drie jaar tijd negentien lectoraten gestart; Majers is daarvan de eerste lector in Delft.

Voorlopig is het ambitieuze doel nog niet bereikt, maar de lectoraten en de bijbehorende, meestal academische lectoren en hun kenniskringen hebben, aldus de Commissie Tussentijdse Evaluatie Lectoraten onder leiding van oud rector magnificus van de Wageningen Universiteit prof. dr. C.M. Karssen, wel al tot een opvallend elan geleid. Er is veel tot stand gekomen, zoals een steen in de vijver die het oppervlak in beweging heeft gezet. Maar, merkt de commissie op, het moet nog doorsijpelen en één steen is niet genoeg. Het bleek de commissie dat er grote verschillen zijn en dat lectoraten niet in dezelfde mate aan doelstellingen zoals curriculumvernieuwing, kennis-circulatie, professionalisering van docenten en kennisontwikkeling toe komen. Meestal wordt het accent op één van deze doelen gelegd, afhankelijk van de voorkeur van de lector, de feitelijke situatie op de hogeschool en de externe situatie. De commissie maakt zich vooral zorgen wanneer de professionalisering van docenten zich niet uitbreidt buiten de kenniskring en daardoor het lectoraat niet kan bijdragen aan een echte cultuuromslag in de hogeschool.

Dat blijft lastig, want lectoraten moeten praktische problemen vaak zelf op zien te lossen. Hogescholen zijn nog steeds grotendeels op onderwijs gericht, minder op het semi-wetenschappelijke onderzoek dat onder de paraplu van zo'n lectoraat wordt verricht.

Deze door het hbo ingestelde commissie beveelt ondanks deze minpuntjes toch de lectoraten voort te zetten. Zaak is dan dat er prioriteit wordt verleend aan professionalisering van docenten en dat er aandacht is voor de relaties met universiteiten, het middelbaar beroepsonderwijs en het mkb.

Een paar vragen liggen er al. Bijvoorbeeld om ketens in kaart te brengen voor een campagne van het voedingscentrum. Vier studenten kunnen hieraan werken en hun informatie zou moeten bijdragen aan professionalisering van de website van het voedingscentrum. In een ander project gaat het over perspectieven voor handelsbedrijven in de bloemteelt, vooral ook mondiaal. In een derde project wordt gekeken of bedrijfsoverstijgende maatregelen de efficiëntie in tuinbouwketens kunnen verbeteren. En verder kunnen vier of vijf studenten onderzoek doen naar de internationale keten voor hertenvlees en de afzetmarkt daarvan.

Het is een begin, maar nog niet voldoende en ook niet echt 'het peloton'. Wil je dat trekken, dan moet je ze interesseren en een relatie opbouwen. →

“Lastig”, erkent Maijers. Hij denkt ze te bereiken via netwerken en contacten met bijvoorbeeld LTO en product-schappen. En ook via oud-studenten die een baan vinden in dat mkb. “Die kunnen een goede rol spelen in dat bedrijvennetwerk.”

Bovendien is het belangrijk dat de ondernemers snel goede resultaten kunnen zien, vervolgt hij. “Je zult je ten opzichte van andere kennisaanbieders zoals universiteiten, andere hogescholen en consultants moeten onderscheiden. Laten zien waar je goed in bent.”

“Waar wij goed in zijn? Dat zijn twee thema’s. In de eerste plaats, ketenvorming: hoe sterk is het bewustzijn van het belang van ketensamenwerking en welke afspraken zijn er nodig? En in de tweede plaats, ketenvoordelen en –knelpunten. Dat wil zeggen: wat zijn voordelen en belemmeringen voor de samenwerking in ketens.”

Daar gaat het lectoraat verder in investeren.

Publiceren, papers presenteren, relaties onderhouden en conferenties organiseren. Dat zijn mogelijke kanalen. Het lectoraat wil goede pr maken.

Onderwijs

Veel *public relations*, maar waar gaat het nu precies om? “We vertrekken vanuit de consumentbeleving”, licht Maijers toe. Het eindpunt van de keten. Het lectoraat wil dan de ontwikkelingen in de agribusiness onderzoeken, ‘verbindingen leggen’ en onderzoeken op

welke wijze geïnnoveerd kan worden opdat er aan dat eindpunt aan bepaalde wensen en eisen wordt voldaan.

Het onderwijs moet dan op ten minste twee manieren de vruchten kunnen plukken. Namelijk enerzijds via onderzoeksprojecten onder de vlag van het lectoraat waarbij docenten en studenten worden ingezet. En anderzijds omdat het lectoraat zich verdiept in de benodigde competenties van ‘professionals’ in productieketens.

Maijers, een dag per week actief als lector, is ongeveer een jaar geleden gestart. In die periode heeft hij met medewerkers binnen de hogeschool gewerkt aan de opbouw van een netwerk. Bovendien wordt er met de sector nagedacht over onderzoeksvraagstukken. Met Stichting Agro Keten Kennis (AKK), waarvan Maijers zelf ook directeur is, wordt een conferentie voorbereid. En er zijn dus al een paar projecten geformuleerd waar studenten mee aan de slag kunnen.

Impuls

Het lectoraat staat vooral ten dienste van Inholland zelf. Dit lectoraat zou immers breder kunnen worden dan alleen de agribusiness, veronderstelt Maijers. “We kunnen dan bekijken of dit soort concepten (de integrale ketenbenadering) ook toe te passen is op andere productieketens. Bijvoorbeeld de metaal, bouw of de gezondheidszorg.” Er zijn, volgens Maijers, wel contacten met HAS Den Bosch,

met lector Nic Douben in dit geval, maar de groene hogescholen zijn niet direct in beeld.

LNV wel, want, zegt Maijers, “wil je al die ambities waar kunnen maken, zul je ook met LNV een relatie moeten onderhouden. De zaak moet beleidsmatig worden verankerd en de financiering vanuit DWK moet worden verantwoord.”

Een derde inkomstenbron voor het lectoraat, naast tarieven voor opdrachten ten dienste van bedrijfsleven en DWK-financiering, is de ices/kis-subsidie. De groene lectoren bekijken gezamenlijk of ze aanspraak kunnen maken op gelden bedoeld voor impuls in de kennisinfrastructuur. Dat betekent dat er wel eisen worden gesteld. Er moet dan worden bijgedragen aan een duurzame concurrentiepositie van dat (Nederlandse) bedrijfsleven. Vraag voor de lectoren is: hoe zet je dat uit in projecten en casestudies?

“Uiteindelijk”, zegt Maijers, “moet het lectoraat zich over vier jaar hebben ontwikkeld tot een aantrekkelijke partner in de driehoek van onderzoekers, ondernemers en onderwijs. Er moet voldoende kennis aanwezig zijn en de tools om de innovatie in productieketens goed te kunnen begeleiden. Er moet ook een netwerk zijn met voldoende kritische massa om door te kunnen gaan. We moeten kortom instrumentarium hebben en een positie. En die komt er op basis van goede projectresultaten.” ☞

Ton van den Born